

دانشگاه مجازی المصطفی صلى الله عليه وآله

معاونت پژوهشی و تولید

گزارش نشست علمی پژوهشی

عنوان نشست	تبیین شرط ایمان در نیابت از عبادات
موضوع نشست	فقهی
سخنران	حجت الاسلام فرهاد پور کیوان (استاد، مبلّغ، جامعه‌المصطفی)
زبان ارائه	فارسی
زمان برگزاری	۱۸ آبان ۱۴۰۰
مکان برگزاری	استودیو دانشگاه مجازی
تعداد شرکت کنندگان	۷۵ نفر آنلاین
لینک دسترسی به محتوای نشست	https://live.mou.ir/pyhm1u3i73zz/

متن نشست

بسم الله الرحمن الرحيم

تبیین شرط ایمان در نیابت از عبادات

نشست علمی - پژوهشی «تبیین شرط ایمان در نیابت از عبادات»، به همت معاونت پژوهشی و تولید دانشگاه مجازی المصطفی برگزار شد.

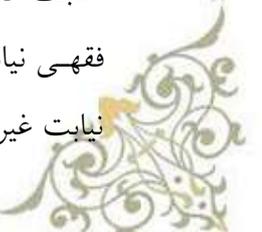
حجت الاسلام پورکیوان، استاد جامعه المصطفی، در این نشست علمی، اثبات نیابت از عبادات را نیازمند دلیل خاص دانست و گفت: از برخی روایت که به عنوان دلیل اثبات نیابت در حج استفاده می شود، می توان به عنوان دلیل خاص برای عبادات دیگر نیز بهره برد.

وی، در ادامه، به تبیین شرط ایمان در نیابت از عبادات پرداخت و اظهار داشت: شرط ایمان هم در کسی که نایب می گردد و هم کسی که از طرف او نیابت صورت می گیرد، مطرح است. در ابتدا باید به بیان تفاوت اسلام و ایمان پرداخت. در روایتی مفصل از امام صادق (علیه السلام) تفکیک میان ایمان، اسلام و کفر بیان شده است؛ بنابر این روایت، ایمان به اقرار زبانی، اعتقاد قلبی و عمل به احکام تبلور دارد و اسلام مرتبه پیش از ایمان است. در این روایت، ایمان و اسلام و کفر به خانه هایی تشبیه شده اند که مؤمن هر گاه مرتکب گناه و عصیانی می شود، از خانه ایمان خارج و وارد خانه اسلام می گردد.

سخنران نشست ایمان در بحث فقهی را بر اساس برخی روایات مشروط به اعتقاد راسخ به ولایت دانست و خاطر نشان کرد: البته استثنایی بیان شده است که مؤمنان دارای جهل قاصر درباره مسئله ولایت، از دایره این شرط خارج شوند.

وی، در ادامه، با بیان تفاوت میان عبادات توصلی و تعبدی، اظهار داشت: عباداتی که به نیت قرب الی الله و در حقیقت پرستش خداوند متعال صورت می پذیرد، عبادات تعبدی می نامند و اعمال دیگری که برای پذیرفته شدن در درگاه الهی نیازمند قصد قربت نباشند، توصلی نامیده می شوند. بحث ما شامل توصلیات نیست و در مورد عبادات تعبدی است.

حجت الاسلام پورکیوان، با اشاره به مطرح شدن شرایطی مانند عقل، بلوغ و ایمان در مباحث فقهی نیابت، ابراز داشت: در بررسی شرط ایمان چند قول مطرح است. قول اول عدم صحت نیابت غیرمؤمن است که براساس این قول، برخی فقها قائل به این هستند که نیابت غیرمؤمن از

مؤمن امامیه در عبادات معتبر نیست. قول دوم در برابر قول نخست قرار دارد و به فقدان اعتبار قید ایمان در صحت نیابت اذعان دارد و تنها شرط اسلام را مطرح می سازد. با بررسی دقیق ادله فقهی می توان نسبت به صحت این دو قول نظر داد .

وی ادامه داد: عمده دلیل قائلان به بطلان نیابت غیرمؤمن، بطلان همه اعمال کسی است که معتقد به ولایت اهل بیت (علیهم السلام) نباشد. در نقد این دلیل گفته شده است این دلیل وافی به مقصود نیست. دلیل دوم مخالفان نیز نارستی برخی از اجزا و شرایط اعمال غیرامامیه است که در نقد این دلیل نیز گفته شده است این دلیل فی الجمله صحیح است و نه بالجمله. سومین دلیل روایت عمار ساباطی است از امام صادق (علیه السلام) است. این روایت از منظر سندی و رجالی مورد نقد قرار گرفته است.

حجت الاسلام پورکیوان، در ادامه این نشست علمی، به تبیین دیگر ادله مطرح در موضوع این بحث پرداخت و به پرسش های حاضران در نشست پاسخ گفت.

برنام‌خدا

معاونت پژوهشی و تولید

نشست علمی - پژوهشی با عنوان

تبیین شرط ایمان در نیابت از عبادات

سخنران علمی
استاد همکار جامعه المصطفی العالمیه

حجت الاسلام فرهاد پور کیوان

نشانی شرکت در جلسه

live.mou.ir/research

سه شنبه - ۱۸ آبان ۱۴۰۰

ساعت ۱۰:۰۰

همراه با اعطای گواهی نامه

دانشگاه مجازی المصطفی

PatPlayer - video - dr-pour-keywan 10 aban 1400.mp4

الجلسة: شرح آيات من كتاب الصلاة

٢- كلام مرحوم آية الله خويي رحمه الله

«لا ريب في جواز الاستنابة و مشروعيتها في الحج المندوب عن المسلم ميتا كان أو حيا، و قد استفاضت النصوص في ذلك، و هي مذكورة في باب النيابة من الحج في أبواب مفترقة، كما لا إشكال في ثبوت النيابة في الواجب الأصلي عن الميت بل في المندوب على ما تقدم و إخراجها من التثنية، و أما النيابة عن الحي مع تمكنه من أداء الواجب فلا دليل عليها بل هي على خلاف القاعدة لأن مقتضاها عدم سقوط ما يجب على شخص بفعل شخص آخر، و لما نزع ذمته عن الواجب إذا أتى به بنفسه، فسقوطه بفعل الغير يحتاج إلى الدليل، و قد قام الدليل في مخصوص النيابة عن الحي العاجز، و قد تقدم الكلام فيه «١» فيع الكلام بآية في التائب، و الأخرى: في السقوط عنه، و ستعرض لهما تبعا للمن.»^١

Chat 16 (Unmuted)

Attendees (185)

Active Speakers

Hosts (2)

Participants (185)

Nodes 15

poster, Dr. pourkeywan.jpg

لطفا يا تام و نام خانوا
دگی وارد جلسه شوید

00:13:18 | 1120248 HW | 80x3 | AAC

PatPlayer - video - dr-pour-keywan 10 aban 1400.mp4

الجلسة: شرح آيات من كتاب الصلاة

سنة پژوهشی و تولید محتوا در فضای علمی: نشست پژوهشی تبیین شروط ائین و نیات از عبادات

ب- مراد از تعبدیات و توصیلات

الف- تعبدیات:

کلام مرحوم محقق نائینی رحمه الله

أما التَّعْبُدِيَّةُ، فهي عبارة عن الوظيفة التي شرعت لأجل أن يتعبد بها العبد لربه و يظهر عبوديته، و هي المعنى هنا **بالفارقة التوسلية**، و معلوم: أن أهل كلِّ نخلة لهم أعمال يظهرون بها عبوديتهم، و يعبدون بها ميودهم حتى حيد العنق و الشمس، فإنَّ لهم حركات خاصة و أعمالا مخصوصة، بها يتأخرون لميودهم، و يظهرون له العبودية، فالمراد من العبادة في شرعنا، هو ما شرع لأن يتعبد به العبد لربه، و معلوم: أن فعل النسيء لإظهار العبودية لا يكون إلا بفعله ابتداءً لأمره، أو طلبا لمحضاته، أو طمعا في جنته، أو خوفا من ناره أو غير ذلك مما يحصل به قصد التقرب، على ما ذكرنا تفصيل ذلك في اللغة عند البحث عن نية الصلاة راجع تفصيل هذه البحث في المجلد الثاني من تقرير أبحاث المحقق النائيني نفس سره في باسث الصلاة لتلميذه المحقق الحاج شيخ محمد علي الأملی طالب مذجعه الفصل الأول من فصول أعمال الصلاة ص ٢٢] و لا يكون النسيء عبادة بدون ذلك كما لا يخفى.»

Chat 16 (Unmuted)

Attendees (71)

Active Speakers

Hosts (2)

Participants (69)

Nodes 15

poster, Dr. pourkeywan.jpg

گواهی

00:36:58 | 1120248 HW | 80x3 | AAC

